

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

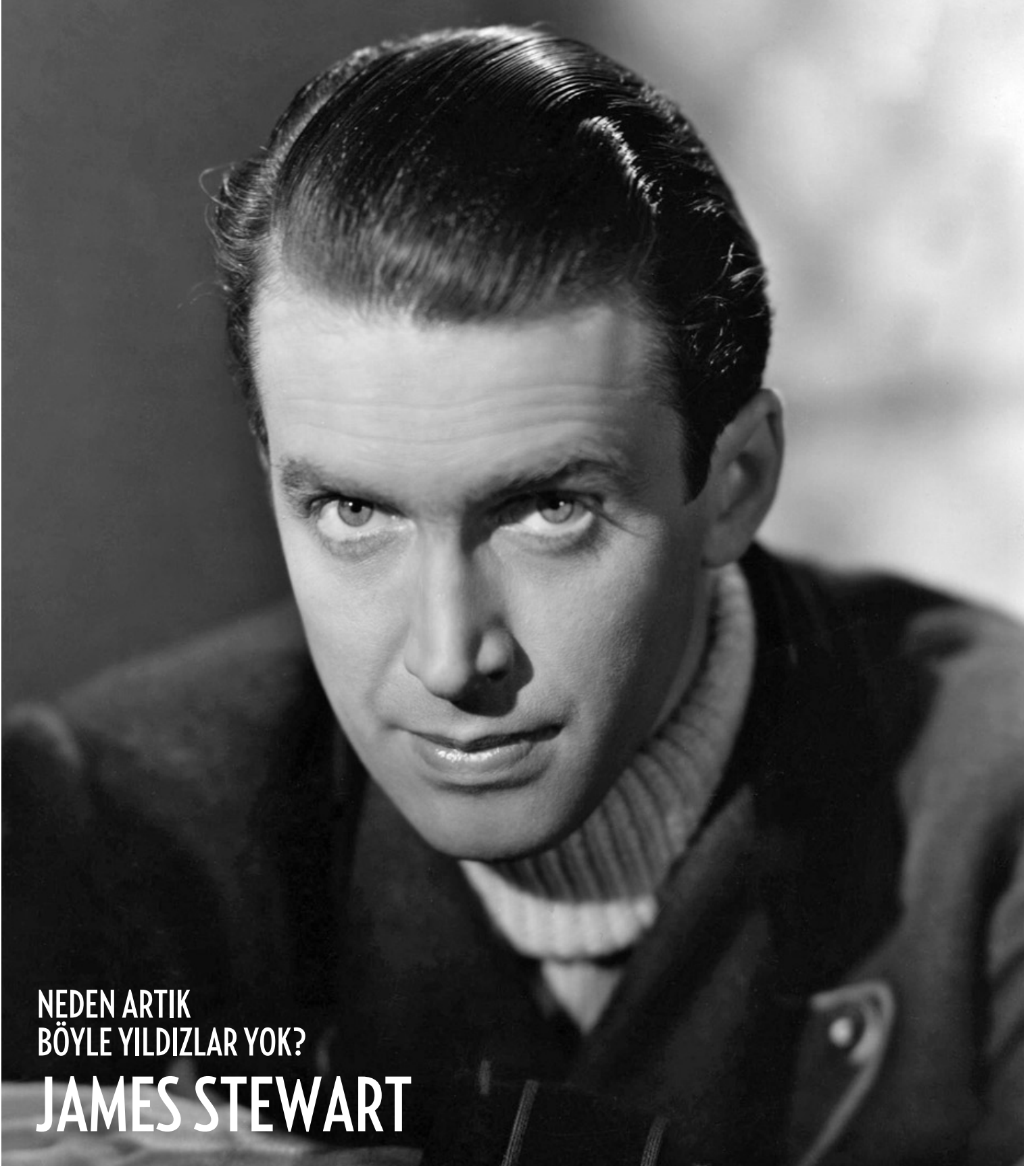
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

NEDEN ARTIK
BÖYLE YILDIZLAR YOK?

JAMES STEWART

SIRADIŞI BİR KAHRAMAN

“ESPRİLİ, İDDIALI VE
HEYECAN DOLU.”

—Thomas DiChiara, MOVIEONE.COM

Şimdi Blu-ray™,
DVD ve VCD'de

WARNER BROS. PICTURES SÖNER

VELVET HANGSHOW PICTURES, BAĞLIŞIĞI SİVER PICTURES VAPOR, WICKHAM PRODUCTIONS, LONDON CITY RITCHEY, FİLM ROBERT DOWNEY JR. "SHERLOCK HOLMES", JUDİ LÖV DİCHEL, MİCİALİNG MARK STİNGİNG
EDİTÖR MİCİALİNG JENNY DEKİAN, MİCİALİNG DİKEİNG JAMES HERBERT, WIKİ KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, KİTAP SİVER PHİLLİP FİCİSİTİ, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD
WIKİ KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD, MİCİALİNG KİTAP SİVER CİTİNGWOOD

Sherlock-Holmes-Movie.com

warnerbros.com

warnervideo.com

Soundtrack Album on
Sirey Music Entertainment

tiglon

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

© 2010 Warner Bros. Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.

GENÇLERİ SANATTAN KORUMAK LAZIM!

GEÇTİĞİMİZ AY SADRI ALIŞIK SİNEMA VE TİYATRO OYUNCU ÖDÜLLERİ TÖRENİNDE SPONSOR FİRMA EFES PILSEN'İN 'Gençlik Ödülü'nü almak için sahneye gelen genç tiyatrocu Gün Koper, ödülünü alıp gereken yerlere teşekkür ettikten

sonra bütün salonu güldüren bir cümle kurdu: "Gençler zaten her zaman Efes Pilsen'in yanında oldular!" Sahnedeki Efes Pilsen yetkilisi de bu nefis ve sempatik esprinin devamını getirdi sahneden inmeden önce: "Efes Pilsen de her zaman gençlerin yanında olmaya devam edecektir!"

Cümledeki ikili anlamı sempatik bir gözle de değerlendirmek mümkün, ya da müstehzi bir gülüşle "Gençler, bu sorunlarla dolu ülkede yaşadıkça daha çok bira tüketektir tabii" diye düşünmek de mümkün! Ama kuşkusuz Başbakan'ın 'örnek genç' tanımında alkolle kurulan bu sempatik ilişkinin yeri yok! Malum, Türkiye'de Başbakan'ın kitabında olmayan bir şey anında yok edilmeye hak kazanmış demektir.

Binlerce sorunun içinde yüzmeye çalışan halkın bir anda dayatılan sigara yasağına gösterdiği uzlaşma eğilimi açıkçası şaşırtıcıydı. Sonuçta sigaraya başlatan ve tiryakilik yaratan sebepler ve sıkıntıların yerli yerinde durmasına rağmen sağlıklı yaşamak fikri galip geldi. Ortada kazanılmış bir savaş vardı zaten. Ama Türkiye'de neyin ölçüsü kaçmıyor ki, bunun da kaçmasın! Nitekim kısa bir süre sonra televizyonda izlediğimiz filmler artık buğulanmış balonlar eşliğinde, izlenemez hale getirildiler. Bu konuda daha önce yine burada fikirlerimizi duyurmuştuk.

Şimdi yeni bir numaraları daha var... Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurulu'nun hazırladığı yönetmelik taslağıyla içki ve sigara firmalarının konserler, festivaller, sosyal aktiviteler ve spor

organizasyonlarına sponsor olmalarına engel getirmek isteniyor. Zaten reklam yapmak konusunda ciddi sınırlamaları olan bu şirketlerin ciddi bütçelerle girdikleri sponsorlukları da bitirmek istiyorlar. Amaç gençleri alkolün zararlarından korumak!

Sanıyoruz bu tasarımı hazırlayan bürokratlar bu son derece parlak fikre, Başbakan'ın bir konser organizasyonunun önünden arabayla geçerken gördüğü manzarayı (yeşilliklere yayılmış bira içerek konser saatini bekleyen gençler) akabindeki basına açık toplantıda anında eleştirerek ayıplamasından ulaştılar.

Çok bariz olduğu için aynı örneği vereceğiz belki ama Efes Pilsen'in memleketin kültür hayatına sağladığı katkının yarısını bile sağlayamayan devletin buna bırakın destek olmayı bir de köstek olması ve bunu 'gençleri korumak' adına yapmak istemesi tek kelimeyle 'acı' bir şey. Film festivallerini ve hatta film prodüksiyonlarına sponsorlukları da etkileyecek bu tasarının kabul edilmemesi için bir şeyler yapmalı. Ancak bu şiddetli gündem içinde kaynayıp gitmesi kuvvetle muhtemel olacaktır.

Peki sonra ne olacak? Gençler daha mı az alkol içecekler? Hayır. Ama daha az konser olacak, daha küçük film festivalleri olacak, her türlü kültürel faaliyet için sponsor bulmak daha da zorlaşacak... Nitekim Efes Pilsen şirket yetkilileri bu tasarımı geçerse, Türkiye'yi başarıyla temsil eden basketbol takımını kapatmayı düşündüklerini açıkladılar bile.

Dolayısıyla gençlerimizi alkolden filan koruyalım derken sanattan, spordan, kültürden korumuş olacaklar! Yoksa zaten amaç bu mu?

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalayisel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OKAN ARPAÇ, ELİF TUNCA, İLHAN YURTSEVER, EMEL GÖRAL, FİLİZ ÖRGEN, MÜZEYYEN BEDEL YALÇIN

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Pers Prensi: Zamanın Kumları, Ayrılık, Bahtı Kara, Elm Sokağında Kabus, Mavi Cennet, Çılgın Bir Gece.

17 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları. Beş üzerinden, buçuksuz.

18 TRENDEKİ YABANCI

Meltem Cumbul, Hollywood'dan sonra dümeni Bollywood'a çevirdi. Aktrisin bu hamlesinin sonuçlarını da merakla bekliyoruz.

20 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Fransız sinemasından klasik müzik odaklı bir başyapıt: Alain Corneau'dan Dünyanın Tüm Sabahları.

22 ESRAR PERDESİ

Logomuzun kahramanı Jimmy Stewart 102 yaşında.

28 GİZLİ AJAN

Unutulmaya yüz tutan ama unutulmaması gereken bir film: Jack Clayton imzalı Masumlar.

30 AİLE OYUNU

Büyük Umutlar, Wanda Adında Bir Balık, Aşk Dersi, Gir Kanıma, Yasak Bölge 9.

34 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: Reha Erdem, Kavşak, Bizim Büyük Çaresizliğimiz, Kanatsız Taklalar, Theo Angelopoulos.

PERS PRENSİ: ZAMANIN KUMLARI

ORJİNAL ADI Prince Of Persia:

The Sands Of Time

YÖNETMEN Mike Newell

OYUNCULAR Jake Gyllenhaal,

Gemma Arterton, Ben Kingsley,

Alfred Molina, Richard Coyle

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 116 dk.

YAPIMCI JERRY BRUCKHEIMER, YÖNETMEN İSMİ BİLMİYEN SEYİRCİNİN DAHI ADINI duyduğu, iş planına hakim olduğu bir sinemacı. Kasım ayında yayınladığımız dördüncü sayımızda uzun uzun incelediğimiz 'franchising sineması' kavramının mimarlarından biri. Sinemayı kârlı bir endüstri olarak gören Bruckheimer'in tek derdi, arkası kesilmeyecek, her filmiyle gişeyi sarsacak yeni bir 'franchise' yaratmak. "Harry Potter" gibi 'iş modelleri' arayıp duruyor kendine. Özellikle epik, kılıçlı kalkanlı, kostüme aksiyon filmlerinin peşinde. "Kral Arthur" (King Arthur) denemesi sonuç vermedi. Film, ne beğenildi ne de gişede yapımcısının talep ettiği kadar kâr getirebildi. "Büyük Hazine" (National Treasure) serisi, 'çocuklar için Indiana Jones' diye özetlenebilecek yüzeysellikte birer macera hikayesi sundu fakat "Define Avcıları" (The Goonies) kadar bile olamadı. Yine de para yaptığı için üçüncü filme yeşil ışık yakıldı.

Hep daha büyüğü, daha hızlı, daha görkemliyi arayan Bruckheimer tabii bunlarla tatmin olmuyor. Şimdi dördüncüsü çekilen "Karayip Korsanları" serisi gibi hem kritik başarı getirecek, hem Johnny Depp'in Oscar adaylığı gibi bir övgü alacak hem de deli para kırarak bir seri daha tutturmak istiyor. Son çabası, denenip onaylanmış kılıç kalkan formülünden yana yine.

Fakat Bruckheimer'in bu sefer (ve bir kez daha) baltayı taşa vurduğu belli oluyor. "Pers Prens: Zamanın Kumları", öncelikle bir bilgisayar oyunundan uyarlanmış olma handikabı taşıyor. Uyarlamaların yazılmamış kuralına göre, bilgisayar oyunundan adapte edilen bir filmin havada karada başarılı olma ihtimali yok. Onlarca örnek bunu doğruluyor. Yine de belki Mike Newell kalitesi, belki oyuncu kadrosunun elit yapısı, belki de daha önceki bilgisayar oyunu uyarlamalarında gördüğümüz 'geri zekalılara hitaben yazılmış senaryo' hatasına düşülmemiş olması nedeniyle, bu filmde bir ehveni şer durumu oluşuyor. "Pers Prens: Zamanın Kumları", şimdiye kadar

yapılmış bilgisayar oyunu uyarlamaları arasında en iyi olanı. Fakat hemen bunu bir iltifat olarak okumamak lazım. Kötünün iyisi durumu söz konusu.

Oyunculuklarda iki iyi iki kötüyle dengeyi tutturuyor yönetmen. Fakat kötü iyiyi götürdüğü için elde sıfır kalıyor. Huysuz prenses rolünde Gemma Arterton, bu tür maceraların olmazsa olmazı, başı derde giren, kurtarılmayı bekleyen genç kız rolünü, "Quantum Of Solace"taki performansını dahi aşan bir iticilikle canlandırıyor. Hiçbir sempati duymak mümkün değil bu güzel kadına.

Fakat oyunculuktaki esas hayal kırıklığı başrolden yana geliyor. Tamamı İngiliz olan oyuncu kadrosu arasında tek Amerikalı olduğu için el mecbur İngiliz aksanıyla (ki kulağa batıyor) konuşmaya çalışan Jake Gyllenhaal, bu filmde ne arıyor acaba? Bir aksiyon starı olmak derdine sahip değildi hiçbir zaman. Indie filmlerin yeni prensi olarak kendisini selamlayan ve kucaklayan kitleyi şaşırtan bir tercih yapıyor, filmin adındaki 'Pers Prens' Dastan rolünü üstlenerek. Spor salonlarında şişirdiği vücudu ve zorlama aksiyon kahramanı oyuncululuğuyla üzerinde durmayan, yakışmayan bir karaktere can veriyor. Nicolas Cage'in kendi kendine ısrarla aksiyon starı olmaya çalışmasının yarattığına benzer bir utanç duygusuyla doldurup taşıyor kendisini seven seyirciyi. Yetişkin bir aktör olarak son 10 yılda "Karanlık Yolculuk"tan (Donnie Darko) "Zodiac"a, "Brokeback Dağı"ndan (Brokeback Mountain) bizde henüz gösterilmeyen "Kardeşler"e (Brothers) tutturduğu kaliteli çizgiye ihanet ediyor.

Geriye kala kala kötü adamı otomatige takarak oynayan Ben Kingsley ve filmi çekilir kılan büyük sürpriz Alfred Molina kalıyor. Ben Kingsley, içten pazarlıklı kötü adam rollerini yataktan kalkar kalkmaz, daha kahvaltısını yapmadan bile oynayabilecek kalibrede bir aktör. Dolayısıyla yeni bir şey görmüş sayılmayız. Molina'nın canlandırdığı bencil, delişek,

Cebini
doldurmaya bakan
yapımcı Bruckheimer,
"Karayip Korsanları"
gibi yeni bir
'franchise' peşinde.
Fakat aradığını bu
sefer de bulamıyor.

Senaryo, utanç
verecek derecede
kör kör parmağım
gözüne yaklaşımla
bir Irak Savaşı ve
kitle imha
silahları alegorisi
barındırıyor.

paragöz ama komik şeyhin zamanla davaya inanıp zoraki kahramana dönüşmesinin, direkt olarak Han Solo modellemesiyle yaratıldığı pek belli. Buna rağmen performans çok iyi ve filmde bir türlü yaratılamayan eğlence unsuru tek başına var edip ortaya koyuyor.

Senaryo, utanç verecek derecede kör kör parmağım gözüne yaklaşımla bir Irak Savaşı ve kitle imha silahları alegorisi barındırıyor. Üzerinde konuşulmaya değmeyecek kadar gülünç bir ciddileşme çabası bu. 50 yıl sonra utançla ve dalga geçerek ele alacağımız bir liberal Amerikan zırvası. Söylentiye göre, Alamut'ta gizlice silah üretilip Perslilerin düşmanlarına satılıyor. Persliler de Alamut'a saldırıyor. Tabii ortada silah yok, sadece politik hırs var.

Ne gerek var tüm bunlara, hem de bir yaz

filminde? Aileleriyle sinemaya giden çocuklara, öylesine herhangi bir film izleyecek sevgililere, dersi ekip sinemaya kaçacak ortaokul ve lise talebelerine hitap eden bir eğlencelik bu. Durmadan el değiştiren ve el değiştirdikçe sürükleyiciliğini yitiren MacGuffin'yle, kafa ütöleyen kakofonik ses bandıyla, başrollerin seyirciyi yakalayamayan kimyasızlığıyla hızlıca unutulup gidecek bir film oluyor "Pers Prensi: Zamanın Kumları". Dediğimiz gibi, ne gerek var bu gibi çabalara, onca anlatılmamış hikaye durmuş sırasını beklerken, dramlar/trajediler yaşanırken? 🤔

👍 Oscarlı John Seale'in görüntü yönetimi çok başarılı. Çölün sarısı ile efekt yoğun görüntüler kusursuzca harmanlanıyor.

👍 "Coupling" ile tanınıp sevilen Richard Coyle, tahtın varisi Tus rolünde kendini harcıyor, hayranlarını üzüyor.

"Emek"çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

siyad

Sinema Yazarları Derneği

AYRILIK

OYUNCULUKTAN YÖNETMENLİĞE GEÇİŞİNİN İLK UZANTISI OLAN "Ayrılık"la 'dokunaklı' bir dramın peşine takılan Feo Aladağ, Türkiye-Almanya arasında gidip gelen bir trajedinin izlerini takip ediyor filmiyle.

Erkek egemen toplumların 'ötekileştirdiği' kadının yazgısına dair bir lanet okumayı da hissettiren hikaye, kocasının baskısından usanarak çocuğunu kapıp Almanya'daki anne-babasının yanına giden ve 'yeni bir hayat' arayışına giren Umay'ın dünyasına götürüyor bizi. Muhafazakar aile, kızlarının 'kaçış' amacıyla yanlarına geldiğini öğrendiğindeyse asıl dram başlıyor onun için. 'İstenmeyen kadın' ilan edilerek dışlanan Umay, çocuğuyla birlikte her şeyi ve herkesi ardında bırakarak yoluna devam etmek, hayatını yeniden şekillendirmek istiyor. Ama geleneklerin baskısı altında ezilen ailenin buna da izin vermeyeceğini görüyoruz ilerleyen dakikalarda. Hayat, her zaman ve her koşulda Umay'ın yaşayabileceği bir şey olmaktan çıkıyor böylece...

"Kadın hikayeleri anlatabilmek için kadın olmak gerekir" tezini savunmakla birlikte, Feo Aladağ'ın "Ayrılık"ta bu duyarlılığı bir miktar abarttığını söyleyebiliriz. Evet, gerçekten de son derece 'kahredici' bir hikaye anlatıyor Aladağ, ama bunu yaparken kimi zaafı da arkasına takmaktan geri durmuyor. Örneğin, bu türden hikayelerin Batı'dan görüneni resmeden yapısına tutsak oluyor yönetmen, kültürler arasındaki 'uçurum'un yarattığı bir durumun analizini yapmaya sıvanıyor. Oysa ki bunun 'evrensel' bir problem olduğunu, bütün toplumlar da rastlanabilecek (ama rastlanmaması gereken) bir 'günah' olduğunu unutuyor.

Yönetmenin ikinci zaafı ise anlattığı hikayenin 'doğal trajedisi'ni doğallıktan uzak bir sömürü mekanizmasına teslim etmesinden geçiyor. Zaten yeterince trajik olan Umay'ın dramına 'ağlatma' potansiyeline sahip her türlü malzemeyi enjekte etmekte sakınca görmeyen Aladağ, bunu giderek bir tür 'alışkanlık'a dönüştürüyor ve hikayede

eksen kaymasına neden oluyor. Bunu bağlı olarak karakterlerin inandırıcılığında da zedelenmeler açığa çıkıyor, sadece ağlatmaya yönelik eylemlerde bulunan tipler haline dönüşüyorlar.

Bunlara benzer zaafılarla bezenmesine karşın "Ayrılık"a 'kötü film' yaftası yapıştırmak da yanlış olur. İnsanoğlunun bütün tarihine damgasını vurmuş bir 'problem'e dikkat çekmesi açısından önemli bir film bu. Gerekçesi ne olursa olsun erkeğin kadına olan hükümranlılığının 'sakatlık'ına yöneliyor hikayenin okları ve bunu da etkili bir şekilde yapıyor. Umay'ın trajedisini izlerken, bir adım geri çekilerek baktığımızda 'çağların yüzüstü erkeği'nin profilini de görebiliyoruz. Ama film, bu mesafeyi korumamızı istemiyor bir şekilde, bizi içine çekip daha 'yerel' bir standarda hapsedmeye çalışıyor. Onunla mücadele ettiğimizdeyse, dediğimiz gibi anlatılanın 'derinlik'i karşısında etkilenmemek mümkün değil. Her türlü 'tehlike'ye açık biçimde hayatlarını sürdürmek zorunda kalan kadınların 'kader'ıyla baş başa kalıyor, onların ayakta durmak için nasıl ekstra bir çaba harcaması gerektiğini görüyorsunuz.

"Ayrılık"ın etkisinde önemli bir payı olan Sibel Kekilli'yi de unutmamak lazım. Kekilli, "Duvara Karşı"yla (Gegen Die Wand) yakaladığı başarıya yakın bir performansla ulaşıyor burada. Senaryonun kimi zaafılarına karşın hikayeye inandığını her sahnede hissettiriyor, karakterinin 'inadına yaşamak' temelli 'isyanı' ruhunu yansıtıyor, anlamlı yüzünü ustaca kullanıyor. Ona eşlik eden Settar Tanrıöğen 'baba', Derya Alabora ise 'anne' rollerinde kendilerinden beklenen ustalığa ulaşıyorlar.

Kusurlarıyla var olan filmlerden biri "Ayrılık" ve bu kusurlara rağmen kendine çekmeyi başarıyor izleyiciyi. İyi yanlarıyla kötü yanlarının nötrleştirici bir 'harman' oluşturduğu da söylenebilir. Bu da başarı sayılsa gerek! 📺

Judith Kaufmann imzalı görüntü çalışması, hikayenin ritmine ihanet etmeyen bir atmosfer yaratıyor.

Final sahnesinin baş karakter Umay'ın motivasyonu açısından 'etkili ama yetersiz' olduğu apaçık.

ORİJİNAL ADI Die Fremde

YÖNETMEN Feo Aladağ

OYUNCULAR Sibel Kekilli, Settar

Tanrıöğen, Derya Alabora, Nizam

Schiller, Serhad Can, Almila Bağrıaçık,

Tamer Yiğit

YAPIM 2010 Almanya

SÜRE 119 dk.

Gözden kaçmayacak zaafılarına karşın 'etkili' olmayı başaran Feo Aladağ'ın filmi, Sibel Kekilli'nin anlamlı yüzünden de fazlasıyla yararlanıyor.

BAHTI KARA

A FİŞİNE BAKINCA, SANKİ BİR ÇİZGİ ROMAN UYARLAMASI DUYGUSU VEREN YAHUT uzaktan uzağa "Görkemli Hayatım"ı [American Splendor] çağrıştıran "Bahtı Kara", 'ne o, ne bu' olabilen, güzel yazılmış iyi oynanmış ancak hedefi bulamayan bir yapım. Hikaye, karısını yıllar önce kaybetmiş olan Adnan'ın etrafında şekilleniyor. Bu miskin, hayatta bir baltaya sap olamamış, aslında olmak da istemeyen, günlerini uyuklayarak veya etrafta dolaştığı anda gerçek bir ayaklı felakete dönüşerek geçiren Adnan, hem çalıştığı otoparkta hem de eteklerinden pek ayrılmadığı kayınbiraderi ve yengesinden mütemadiyen azar işiten, hakaret gören bir tip. Lise çağındaki hayta oğlu, bir aile ortamında yetişsin ve okusun diye dayısının evinde kalıyor ama o da babası misali sürekli arıza çıkaran, uyumsuz bir genç. Adnan, zaten aldığı üç kuruşu hiçbir şeye yetiştiremezken, yol açtığı maddi hasarlarla sağa sola olan borcu durmadan katlanıyor. "Bana ablamdan yadigarsın" diye yıllarca Adnan'a katlanan kayınbirader de, artık kıt kanaat geçinmenin derdinde ve bu 'asalak' gibi gördüğü adamdan ıllallah demiş durumda. Film, baştan sona Adnan'ın can sıkıcı sakarlıkları, sonsuza dek sürecekmiş gibi gözükken mutsuzluğu ve aşağılanmaları arasında gidip gelirken, aslında tüm karakterlerin gerçek dertlerinin para olduğu gerçeğini fark etmemek mümkün değil. Çalıştığı otoparkın sahipleri de para derdinde, Adnan da, kurs taksidi isteyen oğlu da, kokoreççi dükkkanı tam randımanlı çalışmayan kayınbiraderi de... Ve elbette Adnan'ın istemeden zarar verdiği insanlar da... "Acaba büyük bir piyango çıksa, her birinin tüm mutsuzluğu ve dertleri sona erer miydi?" diye derin derin düşünüyor insan. Zaten çok geçmeden Adnan'ın bu berduş hallerinin sebebinin, salt parasızlık değil karısının beklenmedik ölümü olduğu da anlaşılıyor. Lakin bu ölüm, böyle bir hayat sürmeye gerekçe oluşturur mu, orası şüpheli...

Mevzu belki komediye doğru meyletse, bir ihtimal Adnan'ın tüm sakarlıklarının bir işlevi

olacak. Ne var ki, yaptığı hataları gördükçe insanın değil gülmesi, başta ağlayası sonra da "Yeter ama artık, topla kendini!" diyesi geliyor. Finale geldiğimizde ise seyirci olarak "Peki neydi şimdi bu?" dedirten bir durum ortaya çıkıyor. Uzunca bir süredir Türkiye'de yaşayan Theron Patterson'ın yazıp yönettiği filmin öyküsünü seversiniz, sevmesiniz bilemeyiz. Ama filmin diğer taraflarına bakınca, hemen fark edilen ve öne çıkan yönü, senaryosu, diyalogları ve oyunculuklar... Patterson, yetenekli oyuncularını ellerine senaryoyu vermeden doğaçlamaya yönlendirmiş ve gerçekten pek çok yerli filmde yakalanması zor olan bir başarı çıtası yakalamış. Hoş, bazı anlarda diyaloglar üst üste binse de, hatta bir-iki yerde unutulmuş yanlış replikler söylense de, doğaçlama oyunculuk filme artı değer katıyor, seyri keyifli hale getiriyor.

Çekim aşamasında ismi "Kara Bulut" olarak anons edilen, sonradan "Bahtı Kara" adını alan film, İstanbul'un pek kamera yüzü görmemiş kenar mahallelerinde geziniyor, Şişli ve Kağıthane'yi mesken tutuyor. Adnan'ı canlandıran Reha Özcan'ın yanında, dikkat çeken iki iyi oyunculuk daha mevcut; Adnan'ın yengesi rolündeki Yeşim Ceren Bozoğlu ile Adnan'ın oğlu rolündeki Kamer Çelenk. 1992 doğumlu bu Arhavi genç oyuncu, filme neredeyse İsmail Hacıoğlu yahut Ahmet Rifat Şungar'ı andıran bir performans katarken, bundan sonraki kariyeri için de ışık yakıyor.

Bursa İpek Yolu Film Festivali'nde ilk kez seyirci önüne çıkan ve En İyi Film, Senaryo ve Erkek Oyuncu (Reha Özcan) dallarında ödül alan "Bahtı Kara", karamsar yapısına ve kimi aksaklıklarına karşın, hem yeni yetenekleri keşfetmek hem de bazı anlarda gündelik hayattan gerçekçi kesitler sunan farklı bir öykü dinlemek isteyenleri kendine çekebilir.

Reha Özcan, tiyatro kökenli oyunculuğunu hissettirmeden filmi alıp götürüyor.

Dram veya komedi arasında bir tercih yapsa, öykü belki daha doğru bir yere akabilirdi.

YÖNETMEN Theron Patterson
OYUNCULAR Reha Özcan, Kamer Çelenk, Yeşim Ceren Bozoğlu, Haktan Pak, Şehsuvar Aktaş, Banu Fotocan, Şerif Erol
YAPIM 2009 Türkiye
SÜRE 90 dk.

Nedenini anlamasak da, başına durmadan belalar açan şanssız adamın öyküsü, daha ziyade doğaçlama oyunculuklarla dikkat çekiyor.

ELM SOKAĞINDA KABUS

ORIJİNAL ADI A Nightmare On Elm Street

YÖNETMEN Samuel Bayer

OYUNCULAR Jackie Earle Haley, Kyle

Gallner, Rooney Mara, Katie Cassidy

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 95 dk.

Birisi Hollywood'daki uyanıklara bazı filmlerin bugünlere tırnaklarıyla kazıyarak geldiğini hatırlatmalı.

WES CRAVEN BU PROJEYE ISRARLA KARŞIYMIŞ. NEDENİNİ ANLAMAK İÇİN filmin tümünü de değil, ilk beş dakikasını görmek kafi. Hoplat-zıplat efektleriyle bezeli, kabus içi kabus anlarıyla tıka basa dolu, son dönemde gençlik korkularında ne varsa içine boca edilmiş, her yerinden diken fışkıran bir üslup... Peki... O zaman Elm Sokağı'ndaki bu kutsal mahalleye destursuz dalan yönetmen Samuel Bayer'i lanetleyerek başlayalım.

Kendilerine ayrılmış birkaç dakikalık süre içerisinde, her türlü bilgisayar cambazlıklarına veya doğrudan yorumcunun performansı ve personasına sırtını dayayan kimi video klip/reklam yönetmenlerinin boyası uzun metraja geçince dökülmeye başlıyor. Onlarca sanatçının klibine imza atmış bu adam, sektörde de en umut vaat eden isimler arasında parmakla gösteriliyordu. Böyle olunca, "Elm Sokağında Kabus"a yapılan bu yeniden çevrimin haline insan daha da hayıflanıyor. Yeteneğiyle umut vaat ediyor olabilir ama bir yönetmenin neye bulaşıp neye bulaşmaması

gerektiğine dair sezgileriyle de umut vaat ediyor olması gerek. İlk filmiyle Bayer'i bir depoya atıp canlı canlı yaksak yeridir!

Craven'ın filmine onca apoleti niye takmıştık? Bastırılmış olandan, geçmiş günahlardan kaçmanın imkansızlığını göstermesi, bir korku atmosferi olarak kabuslardan son derece özgün biçimde yararlanma becerisi sergilemesi... Freddy Krueger ve şakaları, onun bilenmiş tırnaklarından çıkan yaratıcı cinayetleri... Neresinden baksanız, gerçekten yaratıcı bir bireşimdi.

E izleyen süreçte Craven'ın ki de dahil onca manasız devam filmine bile aynı güleryüz gösterilmemişken, çıkıp da her yerinden dijital numaralar fışkıran bu yeniden çevrimi hiçbir şey olmamış gibi nasıl zihinlerimizden içeri buyur edelim! 🤖

👍 Bu güzellikle Katie Cassidy'nin önu açık görünüyör. Starlet, iki önemli projeye yakında kapınızı çalacak.

👎 Freddy'yi canlandırmayı ısrarla istemiş Jackie Earle Haley için bu hiç de doğru bir seçim olmamış.

MAVİ CENNET

ORJİNAL ADI Tengri
YÖNETMEN Marie-Jaoul de Poncheville
OYUNCULAR Albina Imacheva,
 Ilimbek Kalmouratov
YAPIM 2008 Fransa-
 Almanya-Kırgızistan
SÜRE 104 dk.

"Kırgız dağlarında
 özgür cinselliği
 uğruna dışlanan
 kadın" ifadesine
 omuz veriyor film.

KARŞIMIZDA REFERANSLARI HAYLİ GÜÇLÜ OLAN BİR FİLM VAR. İLKİ, İKİ YIL önce aramızdan ayrılan usta Kırgız yazar Cengiz Aytmatov. Filmin esin kaynağı, Aytmatov'un kaleme aldığı ve Aragon'un, "Dünyanın en güzel aşk hikayesi" diye tanımladığı "Cemile". Bu hikayeyi sinemaya aktaran Marie-Jaoul de Poncheville ise Truffaut ile birlikte yayınevi kurup dergicilik yapmış biri. Bir güçlü referans daha! Ama bütün bunlar filmin de aynı ölçüde güçlü olmasını sağlar mı; orası şüpheli...

Hikaye, görünüşte aslına pek uygun: Fransa'da yaşayan Timur, babasını bulmak için Kırgızistan'a geri dönüyor. Babasının öldüğünü öğrendiğinde ise, kaybedecek başka şeyi kalmadığını düşündüğünden olsa gerek, yayladakilerle yaşamaya karar veriyor. Burada, kocası savaşta olan Amira'ya gönlünü kaptırıyor. Bu noktadan sonra filmin, hikayenin aslından ayrı düştüğünü söylemek mümkün. Aytmatov'un duygular üzerine kurduğu bütün çatıyı, yönetmen tenlerin üzerine yığıyor. Bu esnada karakterleri tipleştirmesi ve

olayları indirgemeci tavırla ele alması, elbette bu aniden ortaya çıkan 'aşk'a inanmamızı güçleştiriyor. Neticede Timur, Amira ve Amira'ya olan platonik aşkıyla onların yayla halkından ve Amira'nın kocasından kaçışına yardım eden küçük çocuk dışındaki herkes, yönetmenin aşırı doz oryantalistliğinden nasibini alıyor.

"Kırgız dağlarında özgür cinselliği uğruna dışlanan kadın" gibisinden bir ifadeye omuz vermenin ötesine pek geçemeyen film, bir "Tuya'nın Evliliği" ya da "Tulpan" olmaktan çok uzak. Sadece konu ya da karakterler itibarıyla değil dağların, gökyüzünün, gecenin, çadırın bile objektiften yansıyışında bir oryantalist tavrı başını uzatıyor. Hâl böyle olunca, "Dünyanın en güzel aşk hikayesi" dünyanın en güzel aşk hikayesi olmuyor sizin için. [1]

Film, seyirciyi Imacheva ve Kalmouratov'un oyunculukları, bir de kayıtsız kalınamayacak yöresel ezgilerle yakalıyor.

Temel hata, doğunun aşkına batının aşkının karışması. Doğuda aşk ideali, birlikte olmaktan değil kavuşmaktan beslenir!

ÇILGIN BİR GECE

ORİJİNAL ADI Date Night

YÖNETMEN Shawn Levy

OYUNCULAR Steve Carell, Tina Fey,

Mark Wahlberg, Ray Liotta

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 88 dk.

Bütün
potansiyellerini
dakika dakika
harcayan kurusıkı bir
komedi filmi...

BU FİLMİN İKİ BAŞROL OYUNCUSU, 2000'LERİN TV DÜNYASINDA KOMEDİNİN yeni yıldızları oldular. Steve Carell, büyük çıkışını aynı adlı İngiliz sit-com'u "The Office"nin Amerikan versiyonunda yaptı. Sayesinde TV tarihinin en komik karakterlerinden biri olan Michael Scott'ı tanıdık. Sonrasında iyi-kötü pek çok filmde izledik.

Tina Fey, kendi yarattığı sit-com'u "30 Rock" ile zeki ve komik bir kadın olduğunu defalarca kanıtladı. SNL geleneğinden gelen bu komik kadın, sinemada ise henüz ciddi bir varlık gösteremedi.

Bu iki komedi yeteneğini aynı sinema filminde bir araya getirmek müthiş bir fikir. İkisini artık evlilikleri iyice rutinleşmiş, iki çocuk sahibi evli bir çift olarak sunma fikri de hoş. Ancak bu hoş fikir, filmin yaklaşık ilk 20 dakikasında tüketiliyor. Yani Phil ve Claire Foster çiftinin 'asidi kaçmış kola'ya dönen evliliklerinin komedisini izlemeyi tercih ederdik. Ancak karı-kocanın evliliklerine iyi geleceğini düşündükleri romantik bir gecenin komedisi bir anda 'yanlışlıkla mafyaya bulaşan çift'

klışesine dönüşüyor. Elinizde iki tane popüler ve yetenekli komedi yıldızı var, onlarla binlerce kez kullanılan 'mafyaya bulaşan sıradan insan' komedisi yap! Hatta öyle ki; artık bu türdeki bariz bir klişe olan Ray Liotta'yı bile beklediğiniz yerde ve rolde çıkarıyor karşımıza film.

Yine de bu iki ismin birbirleriyle çok iyi uyum gösterdikleri, güzel oynanmış sahneler var. Özellikle Mark Wahlberg'lü sahneler ve Foster'ların striptiz kulübünde acemice seksi danslar yapmak zorunda kaldıkları sahne gibi...

Ama genel olarak bayat bir hikayenin içinde iki yetenekli komedi yıldızını ve bazı tanıdık, sürpriz oyuncularını görmekten zevk alıyoruz. Bunun dışında "Çılgın Bir Gece", tüm potansiyeline rağmen bir 'seyret ve unut' filmi olmaktan kurtulamamış...

Foster çiftinin tişörsüz Mark Wahlberg ve onun umarsız sevgiliyle karşı karşıya kaldığı sahne filmin zirve yapan esprisi.

Sıradan ama yıldız oyunculu komedi filmlerinin yönetmeni Shawn Levy için yine sıradan bir yönetmenlik örneği.

AYRILIK

BAHTI KARA

ÇILGIN BİR GECE

PERS PRENSİ: ZAMANIN KUMLARI

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
AYRILIK						★★	
BAHTI KARA						★★	
ÇILGIN BİR GECE					★★	★★	
ELM SOKAĞINDA KABUS					★★	★★	★
MAVİ CENNET							
PERS PRENSİ: ZAMANIN KUMLARI				★★★	★★	★★	
AŞK ÇEŞMESİ					★	★	
AŞKIN SON MEVSİMİ						★★★★	
BENİ UNUTMA			★★			★★★★	★★★★
BEYAZ BANT		★★★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★
HAYATA ÇALIM AT			★★★	★★★★★		★★★★	★★★★
IRON MAN 2		★★			★★	★★	★★
KIYAMET MELEKLERİ				★★	★★	★	
LABİRENT				★★			
ROBIN HOOD		★★★★★	★★		★★★★	★★★★★	★★★★
SELVİ BOYLUM AL YAZMALIM		☆☆☆☆☆	★★★	★★★★★	★★★★★	☆☆☆☆☆	☆☆☆☆☆
SORAYA'YI TAŞLAMAK					★★★★		
TAKİYE: ALLAH YOLUNDA			★★		★★		
VERA'NIN ŞOFÖRÜ						★★★★	
YEŞİL BÖLGE			★★		★★★★	★★★★	
AŞK DERSİ				★★★★		★★★★	★★
BÜYÜK UMUTLAR		★★★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
GİR KANIMA		☆☆☆☆☆	★★	★★★★★	☆☆☆☆☆	★★★★★	★★★★★
WANDA ADINDA BİR BALIK		☆☆☆☆☆	★★★		★★★★★	★★★★★	★★★★★
YASAK BÖLGE 9		★★★★★	★★	☆☆☆☆☆	★★★★	★★★★★	★★★★★

MELTEM CUMBUL VE... HOLLYWOOD'DAN BOLLYWOOD'A

Ünlü oyuncumuz Meltem Cumbul'un başrolleri Raj Kapoor'un oğlu Rishi Kapoor'la paylaştığı "Tell Me Oh Khudaa" adlı Hindistan yapımı filmle ilgili imdb.com'da küçük bir gezinti yaptım ama nedense hep çıkmaz sokaklara daldım.

BENİM DE ÖZELLİKLE "GÖNÜL YARASI" FİLMİNDEKİ PERFORMANSINI ÇOK TAKDİR ETTİĞİM GÜZEL VE BAŞARILI oyuncumuz Meltem Cumbul'la ilgili çok sevindirici bir haber okudum geçenlerde. 17 Ağustos tarihli gazetelerde yer alan bu haberde, Cumbul için "Bollywood starı olma yolunda" diye başlık atılmıştı. Avrupa takımlarına transfer olan futbolcularımızla ilgili haberleri daima sevinçle karışık bir heyecanla okuduğum için sinema oyuncularımızın 'dünyaya açılmalarına' dair gelişmeleri de aynı duygularla takip ettiğimi söyleyebilirim. Gerçi Cumbul'la ilgili olarak yakın geçmişte "Hollywood olmadı Bollywood verelim" türünden başlıklar atıldığını da hatırlamıyor değilim ama önümüzdeki Haziran ayında Hindistan'da gösterime gireceği vurgulanan, adının da "Tell Me Oh Khudaa" olduğu açıklanan filmi kendi adıma merakla ve heyecanla beklediğimi şimdiden söyleyebilirim.

Doğrusu, Abdullah Gül'ün bir uçak dolusu sinemacıyla birlikte Hindistan'a gidişi de çok gurur ve tabii ki heyecan vericiydi. Ortak projeler yapılacağı ilan edilmiş, özellikle Sinan Çetin'in Hintli sinemacılarla birlikte 'çılgin' yapımlara imza atacağı duyurulmuştu. Aradan geçen sürede neler yapıldı, hangi yollar alındı, hangi ortak projelere imzalar atıldı bilmiyorum, şu ana dek net bir şey duymadımsa da heyecanımı kaybetmediğimi söylememe gerek yok. 'Yeşilçam'ın Bollywood çıkartması'na katılan herkese sonsuz güvenim var çünkü.

Fakat Hintli sinemacılara fazla güvenmesem mi acaba?

Meltem Cumbul'un Hollywood'dan sonra dünyadaki en büyük sinema endüstrisi niteliğindeki Bollywood'da gerçek bir star haline geleceğine emin olduğum gösterim ayı Haziran'ı ve filmin Türkiye'de de bir şekilde seyredebileceği günleri miskin miskin beklemek yerine, merakımı az da olsa gidermek amacıyla biraz araştırma

yapayım dedim. Hemen en güvenilir ve güncel sinema sitesi imdb.com'a girip baktım; heyhat, "Tell Me Oh Khudaa" adında herhangi bir filme rastlamadım. "Filmin Hintçe adı kim bilir nedir..." diye düşünerek, haberlerde "Yapımcılığını Bollywood'un en önemli isimlerinden Hema Malini'nin üstlendiği..." denildiği için Malini'ye de baktım. Evet, Hema Malini 1992 ve 1995 iki filme yapımcı olarak imza atmıştı, fakat 2012'de çekilecek filmlere bile yer veren imdb.com'da Cumbul-Malini ilişkisine dair gene hiçbir bilgi yoktu. Malini gerçekten Bollywood'un en önemli isimlerinden biriydi gördüğüm kadarıyla; halen 62 yaşında olan sanatçı, 1960'ların ortasından itibaren 149 filmde rol almış bir aktristi ve itiraf edeyim ki yapımcı olarak bana pek güven vermedi.

"Tell Me Oh Khudaa"nın yönetmeni olarak ilan edilen Mayur Puri'de denedim şansımı. Ne yazık ki hiçbir filminde yönetmen olarak adı yoktu. 2002'den bu yana dokuz filmde diyalog yazarı olarak çalışmış, altı filmin de müziklerine imza atmıştı.

En ağır topu, küçük araştırmamı mutlu sonla noktalayacak ismi en sona saklamıştım. "Tell Me Oh Khudaa"nın kadın başrol oyuncusu Meltem Cumbul, erkek başrol oyuncusu da Rishi Kapoor'du. Sinema tarihinin klasiklerinden, 1951 tarihli ünlü mü ünlü "Avaré" filminin yönetmeni ve oyuncusu olan Raj Kapoor'un oğullarından biri olan Rishi Kapoor'un 2010'a dayanan filmografisinde Cumbul'u da filmi de bulamadım.

Şaka yaptım, nihayetinde tabii ki Hintlilere güvensizlik duymam gibi bir şey söz konusu olamaz da çekimleri tamamlanan bir filmin duyurusunu, dünyanın en geniş sinema sitesinde de

yapmayı neden akıl edemezler, anlamam zor.

Annesinin özel düşkünlüğü nedeniyle küçüklüğünden beri Hint filmlerini çok sevdiğini, bu yüzden de gelen teklifi hiç düşünmeden kabul ettiğini söyleyen Meltem Cumbul, "Tell Me Oh Khudaa"da Mumbai'de

görev yapan bir Türk diplomatın şizofren kızı Zeynep'i canlandırıyor. Senaryo gereği Türkiye'ye kaçan Zeynep'i, bakalım ne serüvenler bekliyor, umarım pek yakında öğreniriz.

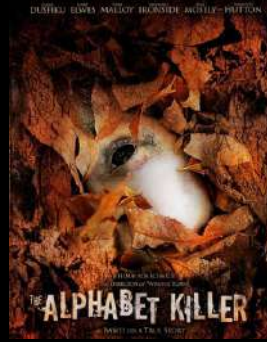
Son olarak, Meltem Cumbul'a "Hollywood olmadı Bollywood verelim" denilmesine yol açan iki filmde birini de seyretme fırsatı bulduğumu da ekleyeyim. Rob Schmidt'in

2008'de çektiği "Alfabe Katili" (The Alphabet Killer), adı ve soyadı aynı harfle başlayan küçük kızları öldüren seri katilin peşindeki kadın dedektifin öyküsünü anlatan, ne yalan söyleyeyim, eli yüzü düzgün bir polisiye-gerilim-korku örneği. Meltem Cumbul'un bu filmdeki performansı da gayet iyiydi ama kronometre tuttum, yalnızca 27 saniye sürüyordu. Filmdeki kadın dedektif, aile kökeni Arnavutluk olan Eliza Dushku'ydu.

Cumbul'un Hollywood macerasının gene 2008 tarihli diğer ürünü, Alejandro Chomski yönetimindeki "A Beautiful Life"ı seyretmek ise henüz kismet olmadı.

Hollywood ile Bollywood arasında, 'alfabe katili'nin kolayca halledeceği bir harf kadar mesafe olduğu sanılmasın. O nedenle ben değerli oyuncumuz Meltem Cumbul'un Bollywood çalışmasının, Hollywood'daki işlerinden çok daha verimli ve doyurucu olacağına inanıyor, "Tell Me Oh Khudaa"yı seyredebileceğim günü ipe çektiğimi bir kez daha belirtiyorum.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

DÜNYANIN TÜM SABAHLARI

Yaşamın anlamı üzerine bir filmidir "Dünyanın Tüm Sabahları". "İnsan ne için yaşar?" sorusuna, Sainte-Colombe karakteri üzerinden sağlam yanıtlar verir. Sanatın ne için, kimler için yapıldığı konusunda da alabildiğine derin bir tartışma yürütür.

K AÇ SORUŞTURMA VE ANKETTE "DÜNYANIN TÜM SABAHLARI" NIN (TOUS LES MATINS DU MONDE) KİŞİSEL

sinema tarihim boyunca seyrettiğim en iyi film olduğunu belirttiğimi hatırlamıyorum. 100'lük, 10'luk, 5'lik en iyi film listelerimde kaç kez ilk sıraya oturtmuş olabileceğimi de hesaplamam çok zor. Öte yandan, 1993'teki 12. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde ilk seyredişimden bu yana içimde 'bir başka letafet' olduğunu, filmin zihnimde ve gönlümde bir türlü eskimek bilmediğini, benim için şaşmaz bir 'kriter' oluşturduğunu, sinema sanatı adına 'aşktan da üstün' duygulara boğduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Şimdi kataloğu karıştırırken fark ediyorum ki ne müthiş bir programı varmış 12. festivalin; Ricky Tognazzi'den "Amigolar", Ken Loach'tan "Ayaktakımı", Claude Sautet'den "Ayazda Bir Yürek", James Ivory'den "Howards End", Leos Carax'tan "Köprüüstü Aşıkları", Zhang Yimou'dan "Qui Ju'nun Öyküsü" ve inanın başyapıt düzeyinde en az 10 film daha sayabileceğim muazzam bir yılmış 1993.

O zamanlar toy bir sinema yazarı olarak, sevgili Onat Kutlar'ın tavsiyesi üzerine seyretmiştim "Dünyanın Tüm Sabahları"nı. Alain Corneau'yu falan tanı mıyordum; bir cumartesi günü Alkazar sinemasının önünde festival kalabalığı içinde karşılaştığımızda, sonraki seans için, filmin Fransızca adını söyleyerek, "Kaçırma!" demişti yalnızca. Saygıyla andığım ve çok özlediğim Kutlar'ın sözüne iyi ki kulak vermişim.

Pascal Quignard'ın ülkemizde de Can Yayınları'na yayımlanan incecik kitabından uyarlanan "Dünyanın Tüm Sabahları", 17. yüzyıl Fransa'sında, karısının ölümünden

sonra çiftliğindeki küçük bir kulübede inzivaya çekilen ünlü besteci ve viyola sanatçısı Sainte-Colombe ile iki kızının öyküleri etrafında gelişir. Filmin açılış sahnesinde, Marin Marais adlı saray müzisyenini (Gérard Depardieu), çökkün bezgin bir şekilde, sarayın geniş bir salonunda öğrencilerine ders verirken görürüz. Belli ki epeyce görmüş geçirmiş ve mutsuz bir insandır Marais. Birden, "Benim bir ustam vardı" diyerek anlatmaya başlar.

Sainte-Colombe, sanat konusunda sarsılmaz ilkeleri olan, örneğin saray müzisyenliği yapmaya asla yanaşmayan, saraydan gelen her teklifi elinin tersiyle iten, "Sizin saraylarınız benim müziğime yakışmaz" diyen, kızlarını da bu ilkeler doğrultusunda yetiştiren bir dehadır. Müzikte, şan şöhret ya da para değil, yaşamın ve sanatın özünü aramaktadır. Öten karısına duyduğu ölümsüz aşkın bir yansıması, karısının hayaliyle kurduğu benzersiz bağın ifadesidir müzik.

Bir gün kapısına dayanan, genç ve başarısız bir müzisyen olan Marin Marais (Guillaume Depardieu), Sainte-Colombe'dan kendisine ders vermesini ister. Yaşlı usta, önce reddeder fakat Marais ısrarlıdır. Sonunda hocalık yapmayı kabul ettiğinde yeni öğrencisine tek bir şart koşar Sainte-Colombe: "Müziğini asla satmayacaksın, asla sarayda çalmayacaksın."

İşte filmin açılışında Marin Marais'nin pişmanlıkla hatırladığı süreç budur. Genç adam, hocasından ders alacak, kendisini geliştirecek, güzel kızlarından biriyle aşk yaşayacak ama bir süre sonra Sainte-Colombe ve ailesine ihanet ederek, büyük acılar yaşatacaktır. Kolay yolu seçerek bir 'saray müzisyeni' olmuş, şöhrete ulaşmış ama ahlaken yozlaşmış, düşünleşmiştir.

Her şeyden önce yaşamın anlamı üzerine bir filmidir "Dünyanın Tüm Sabahları". "İnsan ne için yaşar?" sorusuna, Sainte-Colombe karakteri üzerinden sağlam yanıtlar verilir.

Bunun gibi, sanatın anlamı, sanatın ne için, kimler için yapıldığı konusunda da alabildiğine derin bir tartışma yürütülür. Bu yazıyı okuyacak olanlardan kaç, parayı şöhreti bir kenara bırakıp Sainte-Colombe'un yolunu tutabilir, zor olanı seçebilir... Bu konuda anlak ama samimi bir muhasebe yapabilmek bile, çağlar öncesinden bugüne gelen irade ve kararlılık gösterisinin hanesine yazılabilecek artı puanlar demektir.

Aynı zamanda da alabildiğine etkili bir aşk öyküsü vardır karşımızda. Yaşlı müzisyenin karısına yönelik aşkı, karısının hayalinin ona yol göstermeye devam etmesi ile Marin Marais'nin hocasının kızına yönelik yanıltıcı aşkı arasında, aşkın 'kendini düşünmek'ten vazgeçmek demek olduğu da vurgulanır.

Bir süre önce ülkemize de gelen Jordi Savall'ın sinema tarihinin gelmiş geçmiş en iyi 'soundtrack'lerinden birini sunan sarsıcı müzik düzenlemesi, Gérard Depardieu ve oğlu Guillaume'un kusursuz oyunculukları, Anne Brochet'nin duru güzelliğiyle ve tabii ki başroldeki Jean-Pierre Marielle'in unutulmayacak performansı ile, gerçekten âşık olunacak bir filmidir Alain Corneau'nun imza attığı.

1991 tarihli filmin yedi dalda César ödülü kazandığını da belirteyim ve sinema, edebiyat ve müziğin has tutkunlarının 'aşktan da üstün' duygularla bağlanabilmesini dileyeyim. "Dünyanın Tüm Sabahları"nı okumak, seyretmek ve dinlemek, gölgelerde kaybolmuş yalnız ama onurlu yaşamlara verilebilecek en güzel armağandır çünkü. ■

JAMES STEWART İLE KLASİK HOLLYWOOD'UN BÜYÜSÜ

Hollywood'un altın çağı, hâlâ daha neden bu kadar büyüleyici? Kabaca 40'lardan 60'lara uzanan yıllarda çekilen filmleri eşsiz yapan ne? Stüdyo sistemi mi? Yıldızların sihri mi? Eğer öyleyse şüphesiz ki James Stewart o sihrin en büyük mimarlarından biriydi...

NEDEN KLASİK HOLLYWOOD'U, 50'LERİN KLASİKLERİNİ SIKILMADAN, DEFALARCA KEZ İZLEYEBİLİYOR, unutamıyoruz? Bu sorunun yanıtını tartışan kitaplar varken, kısa bir makalede doyurucu bir cevaba ulaşmak zor. Fakat bir unsur çok net. O dönemin starları, her nasıl olmuşsa yarattıkları auralar, üstlerine giyindikleri personalar ile klasik Hollywood dediğimiz şeyi yaratan temel direklerdi. Stüdyo sisteminden ziyade, star sistemiydi yani Hollywood'a güç katan. Geçmiş bir dönemden bahsediyoruz. Bu adamları, bu kadınları günümüzde bulmak mümkün değil artık. Bugünün starları daha erişilebilir, her an el altında, alelade şahıslar gibi. En 'old school' olduğu iddia edilen George Clooney gibiler bile ne Humphrey Bogart'ın ne Henry Fonda'nın havasına sahip. Ya da örneğin Kate Blanchett gibi asaletiyle parlayan yıldızlar ne Grace Kelly'e ne de Ingrid Bergman'a yakınsayabiliyorlar. Eski büyük yıldızların, mesela Cary Grant'ın, William Holden'in, Gary Cooper'ın bir eşi daha gelmeyecek... Hele hele James Stewart, hiç gelmeyecek!

20 Mayıs'ta doğum yıldönümünü kutladığımız James Stewart, ya da Hitchcock'un ona hep seslendiği kısa adıyla Jimmy, Amerikan sinemasının altın çağının etiket isimlerinden biriydi. Kariyeri hiç sallantıya girmedi. O dönemin bütün büyük yıldızları gibi, şöhrete eriştiği filmde başlayarak on yıllar süren kariyerinde, hiç

istikrarsızlık yaşamamış, hep zirvede, hep bir numarada kalmıştı. Bugünün kas yığını, ekme saçlı, sakalına kadar boyalı, estetikten, botokstan kaçınmayan erkek yıldızlarının aksine, hakiki bir erkekti Stewart. Göbeksiz, ince vücudu, beyazlayan saçlarıyla 50'li yıllarda Hitchcock'un yıldızı haline geldiğinde çekiciliğinden ve karizmasından bir şey yitirmemişti daha. (Yaşça 50'lerine gelmişti oysa.) Bir erkeğin olması gerektiği gibi ne kilolu ne de kaslıydı. Zayıf ve atletik yapısıyla, takım elbiseleri, fötr şapkaları en sık taşıyan aktörlerden biriydi. Aynen Bogart, Fonda ya da Cooper gibi, karakteristik yüz hatlarıyla öne çıkan, oyun gücünün zirvesinde bir aktördü.

James Stewart'ın hayatı 1908 yılında Pennsylvania'da başladı. Bir nalburun oğluydu. Jimmy için de doğal kariyer çizgisi nalburluktan geçiyordu. Zira kuşaklar boyu babadan oğula nalburluk yapan bir ailenin ferdiydi. Müziğe yetenekliydi. Annesinin verdiği piyano dersleriyle hızlıca yeteneğini ortaya koymuştu. Baba ses etmiyordu ama oğlunun gösteri sanatlarına atılmasına da sıcak bakmıyordu. Hobi olarak akordeon çalmaya başlayan Jimmy, yıllar boyunca film çekimlerinde set ekibini akordeon yeteneğiyle eğlendiren, set molalarına renk katan bir aktöre dönüşeceğini o zamanlar bilmiyordu elbette.

Lise okurken bir yandan okul dergisinin editörlüğünü üstleniyor, bir yandan okul tiyatrosuyla oyunlar hazırlıyor, bir yandan

da koroda şarkı söylüyordu. Fakat yaz tatili gelince kökenlerine dönüyor, inşaatlarda tuğla taşımaktan otoyol şeridi boyamaya kadar türlü işlerle para kazanmaya bakıyordu. İlginç olansa bu kadar atılgan görünen bir genç adam için fazlasıyla utangaç olmasıydı. Boş zamanlarında evindeki odasına çekilip model uçaklar, mekanik maketler hazırlayan, el sanatlarına meraklı bir delikanlıydı. En çok uçak maketlerinin arasına girdiğinde mutlu oluyor, dünyayı unutuyordu adeta. Hayalinde de o vardı. Liseden mezun olunca Hava Harp Akademisi'ne yazılacak ve pilot olacaktı.

BU NOKTADA JIMMY'NİN HAYATINI ETKİLEYEN BİR KARAR GELDİ. O GADDAR BABA, KUŞAKLAR BOYU YA ASKER YA nalbur yetiştirmiş bu aileye gelmiş en yetenekli gencin harcanmasına göz yummadı. Oğlunu harp okuluna gitmekten men etti. Onu dünyanın en prestijli üniversitelerinden biri olan Princeton'a yolladı. Bu viraj, James Stewart'ın hayatının sanatla ve başarıyla dolu yıllarının başladığı an oldu. Üniversitede mimarlık okudu. Parlak bir öğrenciydi. Fakat okulun oyunculuk kulübünde tanıştığı can dostu Henry Fonda ile birlikte, aktör olmayı kafalarına koymuşlardı. İkili mezuniyetten sonra bir bekar evi tutup tiyatroya atıldı.

1934'te Hollywood tarafından ilk keşfedilen Henry Fonda oldu. Dönemin dev

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

"Destiny İş Başında" (1939)

"Philadelphia Hikayesi" (1940)

"Arka Pencere" (1954)

stüdyosu MGM ile anlaşma imzalamıştı. Tabii ev arkadaşı ve can dostu Jimmy'i de menajerine önerdi. Haftalığı 350 dolardan James Stewart artık bir MGM aktörü olmuştu. Uzun ince boyu ve utangaç halleri ilk başlarda sert adam rolleri arayan MGM'de kendine rol kapmakta zorlanmasına neden oldu. Ginger Rogers ile aşk yaşamaya başlayınca camiada sosyalleşme fırsatı bularak kendini tanıttı ve ikili beraber "Next Time We Love" filminde başrolü paylaştılar. James Stewart'ın ilk başrolünde ilk patlaması da gerçekleşmiş oldu böylece.

1938'de Frank Capra ile tanıştı Stewart. "You Can't Take It With You" da başrolü kaptı. Capra her zaman aynı aktörlerle çalışmayı seven eski usul bir yönetmendi. Clark Gable ve Gary Cooper gibi, fakat ne birincisi kadar çapkın görünen ne de ikincisi kadar sert adam imajı çizicecek bir aktör arıyordu. Aradığı adamı Jimmy ile bulmuştu. Stewart, verilen rolü o kadar net kapiyordu ki, artık çekimlerde yönetmenden yönlendirme almasına bile gerek kalmıyordu. Yapım öncesi toplantılarda karakteri içselleştiriyor ve yönetmenini hiç yormadan, kendisine verilen rolü gerçek bir insana dönüştürerek ortaya koyuyordu. Frank Capra gibi dev bir yönetmen bile, çalıştığı onca star arasında en çok onu sevdiğini, gelmiş geçmiş en iyi aktör olarak onu gördüğünü itiraf edecekti yıllar sonra. Capra ve Stewart birbirlerine uğurlu geldiler. "Para Beraber Gitmez" (You Can't Take It With You) sıcak öyküsüyle gişeyi salladı, 1938 yılında En İyi Film Oscar'ını kazandı.

BİRBİRLERİNİ SEVEN VE BAŞARIYA ULAŞAN HER AKTÖR-YÖNETMEN İKİLİSİ GİBİ CAPRA İLE STEWART DA AYRILMADILAR

hemen. 1939'da "Bay Smith Washington'a Gidiyor"da (Mr. Smith Goes To Washington) yine birlikte çalıştılar. Politik komediye dramla karıştıran filmde Stewart, 50'ler öncesi döneminde üzerine en çok yakışan rol olan idealist, diğerkam adamı oynuyordu. Hem seyircilerden hem eleştirmenlerden tam not aldı ve klasik Hollywood'un unutulmaz filmlerinden birine dönüştü bu yapım. Fakat daha önemlisi, Stewart'ın oyunculuğunun artık tüm dünya çapında dikkat çeker hale gelmesine önayak oldu. James Stewart, beş kez aday olup bir kez kazanacağı En İyi Erkek Oyuncu Oscar Ödülü'ne ilk kez aday olmuştu bu film sayesinde.

Aynı yıl çektiği "Destiny İş Başında"

James Stewart, tuğgeneral üniformasıyla...

[Destry Rides Again] James Stewart'ın ilk westerni oldu. Romantik komediler, dramalar oynayan aktör bir anda ne kadar esnek bir oyuncu olduğunu ispatladı böylece. Yıllar içinde komediyi de, dramı da, westerni de, gerilimi de en iyi oynayacak olan adam James Stewart'tı zira. Bu arada Stewart dönemin hızlı fakat saman altından su yürüten çapkınlarından biri olarak, filmde birlikte rol aldığı Marlene Dietrich ile kısa süreli bir aşk yaşamayı da ihmal etmedi.

1940, Stewart için çok parlak bir yıl oldu. Önce Ernst Lubitsch'in nefis romantik komedisi "Köşebaşındaki Dükkan" (The Shop Around The Corner) geldi. Bu film, yıllar sonra Tom Hanks ve Meg Ryan ile "Mesajınız Var" (You've Got Mail) adıyla yeniden uyarlanacak bir senaryoya dayanıyordu. Aynı işyerinde çalışan ve birbirinden nefret eden iki kişi, farkında olmadan mektup arkadaşları olup, yazdıkları mektuplar aracılığıyla birbirlerine aşık oluyorlardı. George Cukor'un çektiği "Philadelphia Hikayesi" (The Philadelphia Story) ise Stewart için Hollywood standartlarında zirve noktası demekti. Zira nihayet ikinci adaylığında En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ını kazanıyordu bu film sayesinde. İlginç olansa, aynı yıl can dostu

Henry Fonda'nın da "Gazap Üzümleri" (The Grapes Of Wrath) ile aynı dalda aday olmasıydı. Birlikte yola çıkan, öğrencilik yıllarında ev arkadaşlığı yapan iki arkadaşın ikisi de zaman içinde Oscar'a kavuşacaktı. Fakat birinciliği Stewart kapmış oldu.

STEWART, PATLAK VEREN İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VESİLESİYLE ORDUYA YAZILDI. GERİ GÖREVDE, PİLOT EĞİTMEK VE AMERİKAN

gençlerini orduya çağıran filmlerde rol almak üzere askere alındı. Sinema kariyerinin yanında bir de ordu kariyeri edinmeye başladı böylece. Savaş boyunca Nazi işgali altındaki Avrupa'ya göreve gönderildi. Bombardıman uçaklarıyla Avrupa semalarında uçtu. Ordunun o dönemki, yıldızları vitrin olarak kullanma politikası uyarınca tehlikesiz küçük görevlere gönderildi. Buna karşın sayısız madalya kazandı. Amerikan vatanseverliğinin yüzlerinden biri oldu. 1941'de başlayan ordu kariyeri, 1968'de emekli olana kadar 27 yıl sürdü. O kadar çok terfi aldı ki 1968'de emekli olduğunda tuğgeneral rütbesi taşıyordu.

Neyse ki savaş bittikten sonra James Stewart oyunculuğa dönebildi, subaylığı

'part time' olarak sürdürdü. (Buna karşın tuğgenerallikten emekli olması büyük başarı!) Askerden dönen Stewart, Capra ile üçüncü ve son filmine imza attı. Hem de ne film! "Şahane Hayat" (It's A Wonderful Life) yıllar içinde Amerikan rüyasına inanç tazeleyen yapısı ve ailenin kutsallığına yaptığı vurguyla muhafazakarların en sevdiği filme dönüştü. Stewart'ın karakteri George Bailey, sinema tarihinin unutulmaz kahramanlarından biri oldu. Film de hâlâ daha her yılbaşında mutlaka bir kanalın gösterdiği unutulmaz bir başyapıt halini aldı. Beş Oscar adaylığına rağmen, ilk gösteriminde gişede batmıştı. Frank Capra iflas etti. Stewart da oyunculukta şansının kalmadığını düşünüp depresyona girdi. Zaten Hollywood da artık Marlon Brando ya da James Dean gibi yeni nesil genç yıldızlara prim verir olmuştu.

TABİİ BU ENDİŞELER, STEWART'IN HITCHCOCK İLE TANIŞMASIYLA SON BULDU. 1948'DE, JAMES STEWART'IN İLK HITCHCOCK

film, Hitchcock'un da ilk renkli filmi olan "Ölüm Kararı" (Rope) geldi. Hitchcock bu filmde sadece yeni oyuncu Technicolor'u değil, gerçek zamanlı anlatımı da deniyordu. Hem de tüm filmi tek bir sürekli kamera hareketi gibi kurgulayarak! Toplam 10 plandan oluşan film, iki saat içinde olup biten bir hikayeyi anlatıyordu. Sahne geçişleri de öyle ustaca yapılmıştı ki, sahnelerin montajlanmış olduğu belli olmuyordu. Hitchcock, filminin dikiş yerlerini saklarken, oyuncusunu ön plana çıkardı. Kusursuz cinayeti işleyeceğini zanneden, sırf dehalarını okşamak için adam öldüren iki gençten biri olan Stewart, filmde devleşti. İlk kez gerilim oynayarak her rolün adamı olduğunu tescillledi. Hitchcock'un as aktörlerinden biri oldu daha ilk filminde.

40'ların sonuyla 50'lerin başında sayısız kaliteli filmde rol aldı Stewart. "Harvey" de, hayali bir tavşanla arkadaşlık eden adamı oynayarak Oscar adayı oldu. En İyi Film Oscar Ödüllü "Harikalar Sirkisi"nde (The Greatest Show On Earth) bunalıma giren bir palyaçoğu oynadı. "Kanlı Ok" (Broken Arrow) ile Apaçilerle barış yollarını arayan eski bir askeri canlandırarak westernne geri döndü. Fakat westernde onu unutulmaz isimler arasına yazdıran, 50'li yıllarda efsane yönetmen Anthony Mann yönetiminde oynadığı filmler oldu. Ocak ayında çıkardığımız 10'uncu sayımızdaki western dosyasında ayrıntılı bir şekilde incelediğimiz yenilikçi Mann filmlerinde,

ESRAR PERDESİ

(TORN CURTAIN, 1966)

James Stewart'ın rolü çok belirgindi. "Korkunç İntikam" (Winchester 73), "İdam Mahkûmu" (The Naked Spur), "Alaska Fatihi" (The Far Country), "İntikam Kanunu" (The Man from Laramie) gibi filmler, Stewart'ın oyunuyla renk kazanarak, 'noir western' denebilecek bir tarza kaydılar. Western, Mann ve Stewart'ın eliyle bir revizyondan geçti. Western coğrafyası kanunsuzlaştı. Her an her şeyin olabileceği karanlık bir arka plana kavuştu. Stewart bu filmlerde ekseriyetle şiddete başvurmaktan çekinmeyen, sert, sorunlu kovboyları oynayarak ününü ve oyunculuk gücünü gösterdi.

50'li yıllar Mann'la birlikte Hitchcock'un da Stewart'a doydugu ve seyirciyi doyurduğu yıllardı. 1954'te ölümsüz klasik "Arka Pencere" (Rear Window) geldi. Oturduğu yerden, sadece yüz ifadesini değiştirerek, mimikleriyle bir oyuncunun nasıl koca bir filmi, hem de bir gerilim filmini sırtlayabileceğine dair bir ders verdi Stewart. Hemen hemen tek mekanda geçen filmde, kırık bacağı yüzünden tekerlekli sandalyeye mahkum olmuş fotoğrafçı rolünü oynayabilecek tek oyuncuydu. Hitchcock'un güvenini boşa çıkarmadı. Üstadın altın döneminin en parlak filmlerinden birine imza attı Jimmy Stewart...

Kİ YIL SONRA HITCHCOCK BU SEFER "TEHLİKELİ ADAM" I (THE MAN WHO KNEW TOO MUCH) YENİDEN ÇEVİRDİ. BAŞROLE OTURAN STEWART'IN DA

etkisiyle, yıllar sonra "Hitchcock/Truffaut" kitabında, yönetmen bu filmi 1934 tarihli orijinalden daha iyi bulduğunu itiraf ediyordu. 1958'de yönetmen ve sevgili oyuncusu son kez bir araya geldiler. Hitchcock'un en kişisel filmi sayılan, "Ölüm Korkusu"nda (Vertigo) saçlarına aklar düşmüş, 50 yaşında bir olgun erkek olarak rol aldı Stewart. Film döneminin oldukça ilerisinde, çok katmanlı ve sürreel tatlar barındıran bir başyapıttı. Fakat bugünün büyük başyapıtı, o gün için pek anlaşılan bir film olmamıştı. Seyirci filmi tutmadı, eleştirmenlerse anlamadı. Hitchcock ile Stewart'ın arasına kara kedi girdi bu sebeple. "Gizli Teşkilat"ın (North By Northwest) başrolünde oynaması planlanan Stewart projeden çekildi. Yerine yakın arkadaşı Cary Grant geldi.

50'lerin bitişleriyle artık 50'lerinde orta yaşlı bir aktöre dönüşen lakin karizmasından hiçbir şey yitirmeyen aktör, 1959 tarihli Otto Preminger başyapıtı "Bir Cinayetin Tahlili"nde (Anatomy Of A

"Korkunç İntikam" (1950)

Murder] başrolü üstlendi. Mahkeme dramalarının şaheserleri arasında sayılan film genç sanık Ben Gazzara'yı ve savcı rolündeki George C. Scott'u da isim sahibi aktörler haline getirmişti.

"Çöl Aslanı"nı (The Searchers) andıran senaryosuyla "Kanlı Mücadele" (Two Rode Together) John Ford'un James Stewart'ı ilk kez yönettiği film oldu. 1962'de bir başka Ford klasiği "Kahramanın Sonu"nda (The Man Who Shot Liberty Valance) o dönem için en büyük rakibi olan John Wayne ile başrolü paylaştı. Stewart, kişisel değerleriyle işlediği günahlar arasında sıkışıp kalan bir western karakterinin altından başarıyla kalkıyordu yine. Oscarlı "Batının Zaferi"nden (How The West Was Won) sonra Stewart artık westernlere soğuk bakmaya başlamıştı. John Ford'un çektiği "Baharda Hücum" (Cheyenne Autumn) gişede batan, eleştirmenlerce de

yerden yere vurulan bir film oldu. Stewart da böylece westernlere son kez veda etti.

1958'de çekilen "Cazibeli Kadın" (Bell, Book And Candle) ile son kez bir romantik filmde rol alan Stewart yavaş yavaş yaşlılığı kabullenmeye ve ufak tefek rollerde yer almaya başladı. Aile filmlerinde ve dramalarda küçük cameo'larla yetinip, en büyük tutkusu olan havacılığa hız verdi. Sinemayı zirvede bırakırken, hayatta yaptığı her şeyi tam yapan biri olarak, amatör pilotluktan aldığı keyfi de sonuna kadar yaşadı. 1985'de yakın arkadaşı Cary Grant'ın elinden Ömür Boyu Başarı Oscar Ödülü'nü alırken 77 yaşındaydı. 1997'de bir gün, kendisi gibi bir dönemin karizmatik yıldızlarından Robert Mitchum'un ölüm haberini aldı. Üzüntüsünü gizlemedi. Büyük starlar çağının son temsilcilerinden biri olarak, dostu Mitchum'un ardından, hemen ertesi gün o da hayata gözlerini yumdu. [2]

altyazı

FİMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN

MASUMLAR

Sadece yedi film çekmiş olmasına karşın her biriyle belli bir düzeyin üzerine çıkmayı başaran Jack Clayton imzalı "Masumlar" için François Truffaut şöyle demiş: "Hitchcock İngiltere'den ayrıldığından beri Britanya topraklarından çıkmış en iyi film."

İNGİLİZ YÖNETMEN JACK CLAYTON BUGÜN HAFIZALARIMIZDA BELKİ ÇOK MÜSTESNA BİR İSİM OLARAK YER ETMEMİŞ OLABİLİR, ANCAK KENDİSİ daha ilk uzun metrajlı filmiyle Oscar adayı olmuş, buna rağmen geniş kitlelerin dikkatinden de bir şekilde kaçmış gayet verimli bir sinema adamı. Yalnızca bir avuç sinema filmine (tam olarak yedi tane) imza atmış olduğu halde, söz konusu filmlerin hepsi de belli bir düzeyin üzerinde seyreden yapımlar. Özellikle de bu yazının konusunu oluşturan "Masumlar" (The Innocents) ve ilk filmi olan "Tepedeki Oda"nın (Room At The Top) Clayton filmografisinin en nadide parçaları olduğunu söylememiz mümkün. Clayton hakkındaki en ilginç notlardan biri de filmografisini oluşturan yapımların tümünün birer edebiyat uyarlaması oluşu. Usta yazar Henry James'in bir romanından uyarlanan "Masumlar" da bir istisna değil elbette.

1961 yapımı "Masumlar", geçip giden 40 küsur yılı aşkın sürede korku sinemasının kilometre taşlarından biri olarak kabul görmeye başlamışsa da, aslında hak ettiği ilgiyi tam olarak yakalayabilmiş değil. Bu durumun başlıca sebebi olarak ise filmin son derece karamsar, hatta giderek iç karartıcı bir hâl alan atmosferini gösterebiliriz. Victoria dönemi İngiltere'sinde geçen film, Deborah Kerr'in canlandığı ana karakterimiz Bayan Giddens'in, son derece varlıklı ve duyarsız bir adam tarafından, öksüz ve yetim kalmış küçük yeğenleriyle ilgilenmek üzere dadı sıfatıyla işe alınmasıyla açılıyor. Derhal İngiliz taşrasının yolunu tutan Bayan Giddens, görkemli bir malikanede büyük bir cana yakınlıkla karşılanıyor ve iki küçük çocukla sıcak bir bağ kurmakta da hiç zorlanmıyor. Ancak tahmin

edebileceğiniz üzere bu mutluluk tablosunun ömrü pek uzun olmuyor ve çocuklarda bazı tuhaflıklar baş gösteriyor. Giddens, yaptığı birkaç soruşturma ve kimi dehşet verici olayların neticesinde, evin bir süre önce ölmüş olan eski bakıcılarının, iki kardeşin benliğini ele geçirdiklerinden şüphe duymaya başlıyor.

Bazılarına fazlasıyla abartılı gelebilir ancak "Masumlar"ın sinema tarihinin en ürkütücü filmlerinden biri olduğunu dile getirmek boynumuzun borcu. Daha açılış anıyla film insanı öyle bir geriyor ki; eminiz 20th Century Fox logosu daha önce gözünüze hiç bu denli asap bozucu görünmemiştir. Bu sarsıcı girişin ardından yönetmen biraz rahatlamamızı ve bir süreliğine de olsa nispeten güvenli topraklarda gezinmemizi sağlıyor. Hikayeyi belli bir olgunluğa ulaştırdıktan sonra ise bizi az evvel bahsetmiş olduğumuz o karanlık atmosferin diplerine doğru yakamızı bırakmamacasına çekiyor. Bu kesif atmosferi ortaya çıkarırken görsel ve işitsel unsurlardan da sonuna dek faydalanan. Söz gelimi filmin ses kurgusu şaşırtıcı bir zenginliğe sahip; bazen insanda algılama güçlüğü yaratan bir deneyselliğe dayanırken, bazen de sinirlerinizi harap edebilecek, bombardıman misali bir baskınlık, düpedüz bir aşırılık söz konusu olabiliyor.

Filmin görsel yapısı ise başlı başına bir yazı konusu; gotik, dışavurumculuk, yer yer izlenimcilik ve hatta kurgulamadaki kimi avant-garde denemelere kadar birçok farklı anlayıştan beslenen oldukça serbest bir görsel üslup arayışı var filmin. Ancak bu serbestlik, bir karmaşa hali yaratmak şöyle dursun, tam da filmin ihtiyaç duyduğu şeyi ortaya çıkarıyor; yoğun bir paranoya ve tekinsizlik hissi. Bu hissiyatı yakalayabilmek

film için hayati bir önem teşkil ediyor, zira bir noktadan sonra gördüklerimizin belki de yalnızca Bayan Giddens'in zihninin içinde cereyan ettiğine dair ciddi anlamda şüpheye kapılmaya başlıyoruz. Dahası film bunu da bir adım öteye taşıyıp her karakter ve duruma kuşkuyla yaklaşmamıza vesile oluyor. Haliyle bu da son derece sinir bozucu bir durum, zira filmin başlarında çocuklar o kadar sevimliler ki; kendinizi "Ah şu yavrucağın başına kötü bir hal gelmesin" şeklinde dualar ederken yakalayabilirsiniz. Ne var ki, hikaye ilerleyip çocuklardaki tuhaflık iyiden iyiye gün yüzüne çıktıkça her şey çok daha ürkütücü bir hâl alıyor. Yanlış anlaşılmasın, iblisten türemiş birer ucubeye dönüştükleri falan yok; aksine, yaydıkları tüm o tekinsizliğe inat hâlâ inanılmayacak derecede sevimli olabilmeleri vaziyeti bu denli dehşet verici kılıyor.

Truffaut'un "Hitchcock İngiltere'den ayrıldığından beri Britanya topraklarından çıkmış en iyi film" dediği "Masumlar" için daha sayfalar dolusu şey yazılıp çizilebilir kuşkusuz. En basitinden, temelde bir perili ev öyküsü olan kaç filmde çocuk istismarı gibi bıçak sırtı bir olgunun, hem de alışılmışın hayli ötesinde bir yaklaşımla ele alındığını görebilirsiniz ki? "Masumlar", sırf bu gözle seyredildiğinde bile sıra dışı bir deneyim vaat ediyor. Ama biz tekrar başa dönelim; "Masumlar"ın her sinemaseverin baş ucu filmi olacağı konusunda herhangi bir garanti veremeyiz elbette, fakat filmin ortalarına denk gelen saklambaç sahnesi ve adamı eşekten düşmüş karpuzla çeviren olağanüstü finali gördükten sonra kendinizi kış vakti Sibiry'a soğuşunda üstünüzde bir tek mayoyla kalmışçasına baştan aşağı buz kesmiş vaziyette bulabilirsiniz; uyarmadı demeyin.

BÜYÜK UMUTLAR

CHARLES DICKENS'İN 'AŞKA DÜŞMÜŞ' GENÇ BİR ADAMIN 'KENDİNİ BULMA' hikayesini anlattığı aynı adlı romanını modernize eden ama hikayenin ruhuna dokunmaktan özenle kaçınan "Büyük Umutlar", Meksikalı yönetmen Alfonso Cuarón'un öyküleme becerisini de test eden sağlam bir edebiyat uyarlaması.

Kahramanlarımız Finnegan ve Estella, iki farklı sınıftan gelmelerine karşın çocukluklarında rastlantısal biçimde bir araya gelmelerinden itibaren aşkın iki kanadını oluşturmaya hikayede. Bölük pörçük ilerleyen ve uzun yıllara yayılan bu aşk, zamanla Finnegan için bir 'saplantı' haline dönüşüyor, Estella'ya ulaşabilmek için her yolu denemeye götürüyor onu. Resim yeteneği olan genç adam, bir de 'gizli sponsor' bulunca kendine, 'sınıf atlayarak' sevdiğine kavuşabileceğini düşünüyor, ama... Aması biraz karışık işte, 'genç Finn'in Stella tutkusunun yan etkileri de kendini göstermekte gecikmiyor bu hikayede. Ve sürpriz gelişmeler sıralanıyor peşi sıra...

Dickens hikayelerinin temelinde yatan 'sınıfsal çatışma'nın en yoğun biçimde hissedildiği metinlerden biridir "Büyük Umutlar". Dipte duranın yukarıda olanla teşvik-i mesaisi, yazarın romanlarına malzeme olurken, onların durdukları yerden gördükleri üzerinden yapılanır hikayelerin kurgusu. Cuarón da Dickens metnini yorumlarken, yazarın duygusunu yıpratmadan işini yapmayı tercih ediyor burada. Finn ve Estella arasındaki sınıfsal uçurumun üzerine yükleniyor ziyadesiyle. Finn'in kimliğinde anlamlanan 'aç sınıfın öfkesi'ni öne çıkarıyor, Stella'nın da 'kibir'le açığa çıkan sınıfsal duruşunu gösteriyor bizlere. İki uçta duran iki kahramanın aşk denen o 'tanımsız' kavramın tetiklemesiyle yaşadıklarıysa filmin ritmini oluşturuyor. Uzun aralarla yeniden birbirleriyle temas haline geçen ikilinin, her 'buluşma'da hikaye açısından yeni bir 'sıçrama taşı' ortaya koymaları da bu ritmi kusursuzlaştırıyor.

Filmin iyi ile kötü kavramlarına net anlamlar yüklememesi de ayrı bir değer katıyor yapıma. 'Kötücül özellikleri de olan iyi insanlar' diye

tanımlayabileceğimiz bütün kahramanlar, 'anti kahraman' kavramının tarifi gibi duruyorlar hikayede. Olanca zaafın bedenlerine ve yüreklerine yüklendiğini bu insanlar, 'öğretilmiş' olanın yön verdiği hayatlar sürüyorlar, birbirlerine de bu argümanla yaklaşıyorlar. Çağlar öncesinde çizilmiş sınırları aşmanın zorluklarını bilseler de, bunu deneyip boylarının ölçüsünü alıyorlar. Klasik iyi ile kötünün var olmadığını kanıtlar bir performansı var bu karakterlerin, 'gri'nin hükmünün sürdüğünü ve süreceğini gösteriyorlar her adımlarında.

Ana karakterlerdeki uyumlarıyla 'olanaksız tutku'yu derinden yaşatan Ethan Hawke ve Gwyneth Paltrow, "Büyük Umutlar"ın oyuncu seçimindeki başarının da en temel göstergeleri. İki oyuncu, özellikle hikayenin kilit sahnelerinde seyirciyi içeri çeken bir performans sergiliyorlar. Hele bir sahne var ki, aralarındaki kimyanın doruğa çıktığını hissetmemek imkansız. İkilinin, Chris Cornell'in derinden gelen "Sunshower" şarkısı eşliğinde ilk cinsel temaslarını yaşadıkları sahne, hem görsel hem işitsel hem de duygusal olarak hikayenin sonrasına yön veriyor, bizleri de ikilinin arasındaki 'tutku'ya ikna ediyor. Oyuncular demişken, Anne Bancroft, Robert De Niro ve Chris Cooper'ın adlarını da anmadan geçmeyelim. Bancroft, özellikle filmin ilk bölümünde karakteriyle hikayeyi tetikleyen unsur olarak öne çıkıyor; De Niro, filmin bağlanmasını sağlayan bir kompozisyon çalışması sergiliyor; Cooper ise 'genç Finn'in sınıfsal öfkesinin (sınıfa ve üst sınıfa) köklerine doğru bir yolculuğa çıkarıyor bizleri.

Alfonso Cuarón'un "Büyük Umutlar"ı, çatışma noktaları son derece iyi hesaplanmış, karakterlerin gelişimine ait ipuçlarının etkin kılındığı, 'duygu'sunu her daim ayakta tutabilen, merkeze aldığı kavramları sömürmekten uzak bir edebiyat uyarlaması. Charles Dickens yaşasaydı, Cuarón'un alnından öperdi kuşkusuz! [2]

Filmin enfes soundtrack çalışması, tüm zamanların en iyilerinden biri olarak öne çıkıyor.

Robert De Niro'nun karakterinin 'eski dostlar'la metroda karşılaştığı sahne biraz zayıf...

ORJİNAL ADI Great Expectations
YÖNETMEN Alfonso Cuarón
OYUNCULAR Ethan Hawke, Gwyneth Paltrow, Anne Bancroft, Robert De Niro, Hank Azaria, Chris Cooper
YAPIM/SÜRE 1998 ABD, 107 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İngilizce (T.A.)
ŞİRKET Tiglon

İki uçta duran iki kahramanın aşkın 'tanımsızlık'ıyla yaşadıkları oluşturuyor filmin ritmini.

WANDA ADINDA BİR BALIK

ORJİNAL ADI A Fish Called Wanda

YÖNETMEN Charles Crichton

OYUNCULAR John Cleese, Jamie Lee

Curtis, Kevin Kline, Michael Palin

YAPIM/SÜRE 1988

İngiltere-ABD, 108 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1,

5.1 DD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tigris

Kevin Kline kendisine Oscar getiren filmde harikalar yaratıyor!

ENTERTAINMENT TARİHİNİN EN İYİ KOMEDİ SKEÇLERİNE VE filmlerinden bazılarına imza atan Monty Python ekibinden iki kişi; John Cleese ve

Michael Palin'in varlığı "Wanda Adında Bir Balık"ı belki bir "Holy Grail" ya da "Life Of Brian" seviyesinde kült haline getirmiyor. Nitekim o filmler içerdikleri müthiş zeki mizahıyla, tabularla ustaca oynayarak cesur söylemler geliştirmişti. Ama son derece dinamik senaryosuyla ve müthiş oyuncu performanslarıyla dikkat çeken, bir "İnsan insanın kurdudur" hikayesini bir an bile sekteye uğratmadan anlatan "Wanda Adında Bir Balık", zihinlerde her daim taze kalabilen bir film.

Londra'da gerçekleştirilen bir mücevher soygununda ortaklar soygun sonrası birbirlerini haklama yarışı içine girerler. Ekibin lideri son anda polise yakalanınca işin içine bir de mahkeme faslı girer. Onu savunmak da İngiltere'nin en meşhur avukatlarından, saygın bir aile babası, aristokrat Archie Leach'e kalır.

Oysa canhıraş bir şekilde 'ganimet'i bulmaya çalışan Wanda ve asabi sevgilisi Otto, Archie'nin hayatını hem çok zorlaştıracak hem de çok renklendirecektir... Ha, bu arada bir de kekeme Ken'in endişe verici suikast denemeleri vardır!

John Cleese'in yazdığı senaryo boş bir komik soygun hikayesi değil kuşkusuz. Bir defa 'İngiliz olmak' konusunda ciddi eleştiriler savuruyor. Ama bunu yaparken karşısına ilk başta sanıldığı gibi 'Amerikalı olmak'ı koymuyor. Onu da yerden yere vuruyor. Kendi canlandırdığı Archie karakterinin esaret/aristokrat hayatından kaçıp özgürleşme çabası filmin tam merkezini oluşturuyor aslında.

Bu benzersiz komedide oyuncular o kadar iyi seçilmişler ki, filmi birden fazla kez izleme isteği uyandırıyorlar. [2]

👍 Archie'nin Rusçasıyla Wanda'yı tahrir ettiği ve Otto'nun Archie'nin evine hırsız gibi girdiği sahneler çok komik!

👍 Aynı ekiple "Fierce Creatures" diye bir film çektiler sonra ama "Wanda"nın yanına yaklaşamadılar!

AŞK DERSİ

ORJİNAL ADI An Education

YÖNETMEN Lone Scherfig

YAPIM/SÜRE 2009 İngiltere, 96 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Türkçe

ŞİRKET Tiglon

BÜYÜME HİKAYELERİNİN TİPİK yansımalarından fazlasıyla nasiplenmiş bir film "Aşk Dersi". 'Dogma' romantik komedisi "Yeni Başlayanlar İçin İtalyanca"nın Danimarkalı yönetmeni Lone Scherfig'in imzasını taşıyan çalışma, bir anı kitabından uyarlanmış olmanın avantajlarını da kullanmayı ihmal etmiyor.

Okulun en başarılı öğrencisiyken kendinden epeyce büyük bir adama âşık olan ve üniversite düşlerini erteleyen genç bir kızın sürprizlere gebe hikayesini anlatan film, 1960'lar Londra'sının sosyolojik açılımlarını da kendine malzeme yapmaktan geri durmuyor. Ailesinin ve öğretmenin uyarılarına rağmen kendini aşkın kucağına atan (ve bu tercihiyle yanlış yaptığı düşünmediğimiz) genç kız, âşık olduğu adamın geçmişindeki 'gizem'le birlikte kendini 'farklı' bir yöne doğru savrulmuş buluyor hikayede.

Küçük ama etkili bir film "Aşk Dersi". Kismen 'tutucu' bir tavır sergilese de, başroldeki Carey Mulligan'dan (buradaki performansı Oscar'a aday gösterilmişti) yansıyan 'saflığın kullanış biçimi'yle yeni bir pencere açmayı başarıyor. Her ne pahasına olursa olsun 'büyüme'nin gerçekleştiğini, bunun için bazı bedeller ödemek gerektiğini de vurguluyor film. **Murat Özer**

Baba rolünde Alfred Molina, karakterinin ikircikli ruh halini ustaca yansıtır.

Finalde biraz uzayıp sarkan ve hedeften uzaklaşan bir yapısı olduğu söylenebilir filmin.

GİR KANIMA

ORJİNAL ADI Låt Den Rätte Komma In

YÖNETMEN Tomas Alfredson

YAPIM/SÜRE 2008 İsveç, 110 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İsveççe ve Türkçe

ŞİRKET Tiglon

BÜTÜN DÜNYADA VAMPİR FENOMENİNİN hortladığı bir dönemden geçiyoruz ve İsveç filmi "Gir Kanıma", bu açıdan heyecan verici bir emiş gücüyle izleyen kanını kurutuyor. Bütün bu fenomen içerisinde bir omuz darbesiyle akranlarının yanında önemli bir konuma yerleşiyor.

Stockholm'un varoşlarında geçen öykü, yan dairelerine babasıyla yeni taşınan Eli ile yörenin yalnız çocuğu Oskar'ın çetrefilli dostluğuna odaklanıyor. 12 yaşındaki bu iki çocuktan Oskar, Eli'yi görür görmez onda bir tuhaflık olduğunu seziyor ama doğrusu, film boyunca tanık olacağımız gibi, buna omuz silkiyor. İki çocuğun kimi 'oyun'larla başlayan dostluğu giderek bir aşka dönüşüyor. Lakin Oskar, bu kızın neye ihtiyacı olduğunu öğrenince, ne yapıp ne yapmaması gerektiği konusunda tereddüde düşüyor.

"Gir Kanıma", 'farklı' olanı kutsayan, bağrına basan, bunu yaparken vampir mitinin kimi kaidelerinden daha önce başka bir filmde rastlayamayacağınız ölçüde özgün faydalar sağlayan, hakikaten bugün için hayli nevi şahsına münhasır bir film.

Çok kısa sürede kültleşen ve etrafında bir 'hale' oluşmasına vesile olan yapım, vampir alt türünün yenileşmesine de katkıda bulunuyor. **Burçin S. Yalçın**

Kuzeyden gelen her film gibi bunun da kusursuz bir görüntü yönetimi var.

Oskar'ın olan biteni soğukkanlılıkla karşılaması, 12 yaşındaki bir çocuk için 'gerçekliği' zedeler nitelikte.

YASAK BÖLGE 9

ORJİNAL ADI District 9

YÖNETMENLER Neill Blomkamp

YAPIM/SÜRE 2009 ABD-Yeni Zelanda, 109 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET r Film

SON ZAMANLARDA GÖRDÜĞÜMÜZ EN 'orijinal' bilimkurgu "Yasak Bölge 9". Belli bir noktaya kadar 'sahte belgesel' atmosferinde gelişen ve 'uzaylılarla iletişim' kavramına yeni bir halka ekleyen yapım, Güney Afrikalı genç yönetmen Neill Blomkamp'ın da önümüzdeki dönemlerde 'takip edilecekler' listesine girmesine vesile oluyor.

Johannesburg-Güney Afrika semalarında asılı duran bir uzay gemisinden gelen uzaylıların, insanlar tarafından getto haline getirilmiş bir bölgeye tıklılmasının yarattığı kaotik durum üzerinden yürüyor filmin hikayesi. Burada 'yasak bölge'ye tıklılan uzaylıları hem geçmişin Yahudileriyle hem de bugünün Filistinlileriyle aynı kefeye koyabiliriz tabii... Devlet adına çalışan bir görevli olan Wikus Van De Merwe'nin bölgeye girdikten sonra keşfettikleriyle işin gerilimine hızlanıyor.

İnsanoğlunun 'farklı' olana karşı kırılmaz önyargısının yansımalarını izlediğimiz filmde, faşizan baskının uzaylılar üzerinde kurulmasıysa durumun trajikomikliğini öne çıkarıyor, alegorik bir sonucun ortaya çıkmasını sağlıyor. İnsanın 'kirlili' yüzünü tüm çarpıcılığıyla veren bu sonuç, filmin stiliyle de mükemmel bir şekilde destekleniyor. **Murat Özer**

Filmdeki uzaylı makyaj, kostüm ve efektlerinin hikayeye tam anlamıyla uyum sağladığını söyleyebiliriz.

Wikus Van De Merwe'nin kahramanlığa geçişinin bir miktar hızlandırılmış olduğunu düşünüyoruz.

1 - Reha Erdem

Türkiye sinemasının medar-ı iftihar Reha Erdem, bu yılki Adana Altın Koza Film Festivali'ne damgasını vuruyor. Jüri başkanlığı yapacağı festivalde, yönetmenin bütün filmografisinin izlenebileceği bir bölüm ve onun sinemasını deşifre etmeye yönelik bir panel de var.

2 - Kavşak

Müziyenliğinin yanı sıra sinemacılığıyla da tanıdığımız Selim Demirdelen imzalı "Kavşak", Altın Koza'da izleyiciyle buluşmaya hazırlanıyor. Güven Kıraç'ı başrole taşıyan yapım, hayali bir mutluluk yaşayan bir muhasebecinin çözülmesini beyazperdeye taşıyor.

3 - Bizim Büyük Çaresizliğimiz

Barış Bıçakçı'nın aynı adlı romanından uyarlanan "Bizim Büyük Çaresizliğimiz", Altın Koza'nın üç yeni filminden biri. Seyfi Teoman'ın "Tatil Kitabı"ndan sonraki ikinci uzun metrajlı çalışması, üçlü bir ilişkinin gelgitlerine davet ediyor bizleri.

4 - Kanatsız Taklalar

Kısa filmleriyle dikkatleri üzerine çeken Savaş Baykal'ın ilk uzun metrajlı filmi "Kanatsız Taklalar", çocukları başrole taşıyan bir 'hayal peşinde koşu' filmi. Altın Koza'nın merakla beklenen çalışmalarından.

5 - Theo Angelopoulos

'Yunan (aslında dünya) sinemasının büyük ustalarından Theo Angelopoulos, Altın Koza'da sekiz filmlik bir bölümle sinemaseverleri mest edecek. Ustanın festivalde gösterilecek filmi: "Kitera'ya Yolculuk", "Arıcı", "Puslu Manzaralar", "Leyleğin Geciken Adımı", "Ulis'in Bakışı", "Sonsuzluk Ve Bir Gün", "Ağlayan Çayır" ve "Zamanın Tozu".

www.sinemamuzik.com

'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz Haber Arama: <http://www.haberay.com>

“ Benzeri görülmemiş derecede cazibesiz bir delikanlıydım! ”

Alfred Hitchcock